

ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ

Міністерство освіти і науки України

ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
(Українсько-німецький інститут)**

**ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
(Факультет іноземних мов)**

МАТЕРІАЛИ

**Всеукраїнської студентської наукової онлайн-конференції
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА»**

18 березня 2024 року

Одеса – 2024

УДК 81'25(06)

A437

Актуальні проблеми перекладознавства: матеріали Всеукраїнської студентської наукової онлайн-конференції (м. Одеса, 18 березня 2024 року) / За ред. Павлюк Х.Т. Одеса, 2024. с. 81

*Друкується за рішенням Вченої ради Українсько-німецького інституту
Національного університету «Одеська політехніка»
(Протокол №6 від 21 лютого 2024 року)*

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

ГРОМКО ТЕТЯНА ВАСИЛІВНА – доктор філологічних наук, професор кафедри англійської філології та перекладу Національного університету «Одеська політехніка»

МІТІНА ОЛЕНА МИХАЙЛІВНА – завідувач кафедри англійської філології та перекладу Національного університету «Одеська політехніка», кандидат філологічних наук, доцент

ПАВЛЮК ХРИСТИНА ТАРАСІВНА – кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології та перекладу Національного університету «Одеська політехніка»

РЕЦЕНЗЕНТИ:

ДЕРІК ІЛОНА МОРИСІВНА – завідувач кафедри перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики ПНПУ імені К.Д. Ушинського, кандидат філологічних наук, доцент.

БЕНЬКОВСЬКА НАТАЛЯ БОРИСІВНА – завідувач кафедри мовної підготовки Інституту Військово-Морських Сил Національного університету «Одеська морська академія», кандидат педагогічних наук, доцент.

СИТЬКО ОЛЕНА МИКОЛАЇВНА – завідувач кафедри мовної підготовки Одеського державного університету внутрішніх справ, кандидат філологічних наук, доцент.

*Автори несуть відповідальність за достовірність поданої інформації.
У збірнику зберігається стилістика та орфографія авторів матеріалів.*

ЗМІСТ

ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО ЯК НАУКА ТА НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА. ІСТОРІЯ Й ОСНОВНІ КОНЦЕПЦІЇ ПЕРЕКЛАДУ	5
Гуда В.Ю. STAGES IN THE DEVELOPMENT OF TRANSLATION STUDIES	5
Гуда В.Ю. ІНШОМОВНЕ МОНОЛОГІЧНЕ ГОВОРІННЯ У МІЖКУЛЬТУРНОМУ ПРОФЕСІЙНОМУ СПІЛКУВАННІ	7
Гураль М.С. МΥΚΟΛΑ ΖΕΡΟV’S VIEWS ON TRANSLATION	8
Лучко О.О. GERMAN ROMANTICISM IN THE HISTORY OF TRANSLATION.....	9
Михайлова І.А. ФРАНСУА ШАМПОЛЬЙОН ТА ЙОГО «ДЕШИФРУВАННЯ» ЄГИПЕТСЬКИХ ІСРОГЛІФІВ».....	11
Остапенко Х. РЕФОРМАТОР ВІЛЬЯМ ТІНДЕЙЛ ТА ЙОГО ПЕРЕКЛАД БІБЛІЇ	12
Поцілуйко А. ПЕРЕКЛАДАЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ТОЛЕДСЬКОЇ ШКОЛИ	14
Ткаченко Є.Є. ПЕРЕКЛАДАЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ГРЕГОРІ РАБАССА.....	15
ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ КАТЕГОРІЇ В ЗАХІДНИХ КОНЦЕПЦІЯХ	17
Бендзар О.М. МОВЛЕННЄВИЙ ПАСПОРТ ГОЛОВНОЇ ГЕРОЇНИ ТВОРУ «ПОЛАННА» ЕЛЕОНОР ПОРТЕР: ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТ	17
Богач І.А. ВІДТВОРЕННЯ РЕАЛІЙ В АНГЛОМОВНОМУ ПЕРЕКЛАДІ РОМАНУ ІВАНА БАГРЯНОГО «ТИГРОЛОВИ».....	18
Борецька А.І. СТРАТЕГІЇ КОМПРЕСІЇ ТА ДЕКОМПРЕСІЇ У ПРОЦЕСІ ЗДІЙСНЕННЯ АНГЛІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО СИНХРОННОГО ПЕРЕКЛАДУ ...	21
Воробець Т.О. СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНОЇ ПОЕЗІЇ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ (НА ПРИКЛАДІ ПОЕТИЧНИХ ТВОРІВ ДЖИМА МОРРИСОНА)	22
Коваленко Н.В. ОСОБЛИВОСІ ПЕРЕКЛАДУ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ	24
Кубасенко А.С. НЕЗАПЕРЕЧНА РЕАЛЬНІСТЬ НЕПЕРЕКЛАДНОСТІ	26
Ліщук Ю.В. КУЛЬТУРНА АДАПТАЦІЯ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ (НА ПРИКЛАДІ ПЕРЕКЛАДУ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ)	28
Мельник М.В. ГРАМАТИКО-ПЕРЕКЛАДНИЙ МЕТОД ЯК СПОСІБ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	30
Мельник Н.О. ПЕРЕКЛАДАЧ ТА ЮРИСТ: СТОСУНКИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ	32
Мудряк Д.В. ФУНКЦІОНУВАННЯ СИМВОЛУ ТА ВІДТВОРЕННЯ ЙОГО У ПЕРЕКЛАДІ	34
Скасків Ю. РЕЛЕВАНТНІ СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ	36
Тубензеле Н.В. ПРОБЛЕМА ЕКВІВАЛЕНТНОСТІ ПЕРЕКЛАДУ З АНГЛІЙСЬКОЇ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ	37
Фучеджи А.С. ПРОБЛЕМА АДЕКВАТНОСТІ ТА ЕКВІВАЛЕНТНОСТІ В ПЕРЕКЛАДІ	39

Чайковська А.Т. ФУНКЦІОНУВАННЯ СТИЛІСТИЧНИХ ФІГУР ТА ШЛЯХИ ЇХ ВІДТВОРЕННЯ У ПЕРЕКЛАДІ ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВ ВОЛОДИМИРА ЗЕЛЕНСЬКОГО	41
Чубей А.В. ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ СЛЕНГУ У ФІЛЬМІ «ПЕРСОНАЖ» ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	43
КУЛЬТУРА, МАШИНИ, ПЕРЕКЛАД	46
Бец М.Д. САТ-інструменти як технології перекладу	46
Горошко М.С. ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ ОЧУЖЕННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ РОМАНУ Р. СТАУТА «ДЗВІНОК У ДВЕРІ»	48
Грицишин К.І. ЧАТ GPT: НОВИЙ РІВЕНЬ МАШИННОГО ПЕРЕКЛАДУ	50
Каракаш А.М. ТЕРМІНИ-КОМПОЗИТИ В НІМЕЦЬКОМУ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОМУ ТЕКСТІ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ПЕРЕКЛАДУ	51
Kovalenko N. THE CASE METHOD APPLYING FOR STUDY OF TRANSLATION PROFESSIONAL ASPECTS	53
Коваленко Н.В. ПРОГРАМНІ ЗАСОБИ КОРПУСНОЇ ЛІНГВІСТИКИ У ПЕРЕКЛАДІ	55
Македонська Н. П. ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПОВОРОТ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА РОЗВИТОК ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА	57
Максименко У.Я. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ В СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ	58
Маруніна В.П. ФЕНТЕЗІ-СВІТ У ТЕКСТІ І НА ЕКРАНІ: АДАПТАЦІЯ, ВІДТВОРЕННЯ, РЕЦЕПЦІЯ	60
Огороднійчук Т.О. СНАТ GPT – НОВИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ПЕРЕКЛАДУ У КОНТЕКСТІ СВІТОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	62
Панич У.Р. СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПЕРЕКЛАДІ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РОБОТУ ПЕРЕКЛАДАЧА	64
Паніна В. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ЮРИДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ	65
Плехун В.С. ХУДОЖНІ ТЕКСТИ ЯК ПРОБЛЕМА ПЕРЕКЛАДУ	67
Прудка С.Г., Чадаєва Є.О. СУЧАСНИЙ МАШИННИЙ ПЕРЕКЛАД НІМЕЦЬКОЇ МОВИ	69
Тебуряну А.С. МАШИННИЙ ПЕРЕКЛАД: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ	72
Фреїв Х.І. ВНЕСОК ПЕРЕКЛАДОЗНАВЦІВ У ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАСОБІВ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ ВВІЧЛИВОСТІ У ПУБЛІЧНОМУ МОВЛЕННІ	74
Ходань Я.М. ЛІНГВІСТИЧНА МАНІПУЛЯЦІЯ У ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ: ПОГЛЯДИ ПЕРЕКЛАДОЗНАВЦІВ	76
Шевченко О.В. ПЕРЕКЛАД АНГЛІЙСЬКИХ ТЕРМІНІВ КОМП'ЮТЕРНОЇ СФЕРИ НІМЕЦЬКОЮ МОВОЮ: ОСОБЛИВОСТІ ТА ТРУДНОЩІ	77

згаданих вище, і формував рядки відповідно до власного поетичного відчуття. Так само робота Тіндейла сильно вплинула на англійську мову загалом. Тіндейл, названий деяким "архітектором англійської мови", вигадав багато заповітних фраз і знайомих виразів, які ми знаємо сьогодні. "Боротьба з доброю боротьбою віри", "відмовляйся від примари", "хліб насущний", "не дай Бог", козла відпущення "та" хранитель мого брата "- це невеликий зразок мовних конструкцій Тиндала, які продовжують жити далі [5, с. 480].

Найбільшим досягненням В. Тіндейла була здатність досягти щасливого балансу між потребами науковості, простотою викладу і літературною витонченістю, і все це в єдиному діалекті. Результатом стало створення англійського стилю перекладу Біблії, з відтінком гебраїзмів, який слугував зразком для майбутніх англійських версій протягом майже 400 років, починаючи з версії короля Якова 1611 року. Переклад Біблії Тіндейла разом із доповненнями, зробленими його помічниками, ліг в основу всіх наступних англійських Біблій аж до XX століття: він мав величезний вплив на майбутнє англійськомовного світу. У 2002 році Тіндейл посів 26-те місце в рейтингу 100 найвидатніших британців, проведеному BBC [6].

Література

1. Торкут Н. М. Специфіка реформації в Англії та її вплив на літературний процес . Вісник Запорізького державного університету: Філологічні науки. № 4, 2001. С.121–127.
2. Bray, G. Translating the Bible. The Latimer Trust, 2010.
3. <https://www.britannica.com/biography/William-Tyndale>
4. Mark, Joshua J. "William Tyndale." World History Encyclopedia. https://www.worldhistory.org/William_Tyndale/.
5. Головащенко С. І. Біблієзнавство. Київ: Либідь, 2001. С.480.
6. https://hmn.wiki/ru/100_Greatest_Britons

ПЕРЕКЛАДАЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ТОЛЕДСЬКОЇ ШКОЛИ

Поцілуйко Анастасія
гр. АУП-17

Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
Наук. керівник – к.філол.н, доцент Загородня Л. З.

Визначна роль в ознайомленні середньовічної Європи з науковими та філософськими досягненнями попередніх цивілізацій, що істотно вплинули на зміну західного наукового світогляду, належить Толедській школі перекладачів [1, с. 16], заснованої у XII столітті в Іспанії у місті Толедо. У зв'язку з цим, вивчення методів, якими користувалися тлумачі цієї школи, становить значний науковий інтерес.

Саме тому мета наших тез – описати перекладацькі методи тлумачів Толедської школи та зазначити, яким джерельним творам надавалася перевага.

Насамперед зазначимо, що Толедська школа перекладачів – це перший освітній заклад, створений для навчання тлумачів, які спеціалізувалися на перекладі з арабської мови латинською. Його засновник, архієпископ Дон Раймундо, глибоко розуміючи значення арабської філософії для осмислення творчості Арістотеля, вирішив зробити ці знання доступними для тих, хто вивчав твори, написані латинською [2]. Під його керівництвом здійснювалися переклади філософських та релігійних текстів, зокрема, з класичної арабської на латинську мову. Ці переклади включали наукові твори з різних галузей, таких як алхімія, алгебра, геометрія, фізика, астрономія, філософія, діалектика та медицина. Таким чином, значна кількість класичних творів античних філософів і вчених, а також праць мислителів з

Персії, Індії та Китаю була перекладена арабською мовою та стала широко відомою в Аль-Андалусі, що сприяло освоєнню багатьох стародавніх дисциплін, які до того часу були недоступні для Західної Європи. Деякі твори арабської літератури також були перекладені на латинську та іврит [3].

У XIII столітті, за часів кастильського короля Альфонсо X, латинська мова більше не була цільовою, натомість переклади виконувалися іспанською, що сприяло стандартизації іспанської мови.

Дослідники вказують, що для Толедської школи був притаманний так званий «бригадний» метод перекладу [1, с. 290]. Йдеться про те, що толедські переклади були насправді плодом спільної праці арабів-мусульман, євреїв та християн-католиків. Хоча авторами перекладу вважалися останні (для прикладу, Гундісальво, Джерардо із Кремони, Майкл Скот), всі вони в процесі перекладу потребували допомоги арабів-мусульман, а ще частіше – євреїв. Іноді завдання християн обмежувалося лише викладенням правильною латиною того, що їхні помічники вже переклали каліченою латиною або іспанською мовою.

Тлумачі школи Толедо використовували буквальний переклад, тобто «слово в слово». Буквалізм, на думку дослідників, слугував їм захистом від цензури та несхвалення з боку церкви [1, с. 280], дозволяючи перекладати наукові та філософські твори з арабської та гебрайської мов.

Таким чином, завдяки праці перекладачів Толедської школи середньовічна Європа вперше ознайомилася із творчістю Арістотеля та Платона та інших філософів. Усе це сприяло закладенню основ для заснування перших університетів у Європі.

Література

1. Збірник наукових праць В. О. Подміногіна з історії та теорії перекладу. Харків : Вид-во НУА, 2017. с.151.
2. Мандрівки часом – історичний сайт. Толедська школа. URL: <https://travel-in-time.org/uk/mandrivki-chasom/toledska-shkola/> (дата звернення: 04.03.2024).
3. Школа перекладачів Толедо. URL: https://hmn.wiki/uk/Toledo_School_of_Translators (дата звернення: 04.03.2024).

ПЕРЕКЛАДАЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ГРЕГОРІ РАБАССА

Ткаченко Є.Є.

Гр. НФ 221

Національний університет «Одеська Політехніка»

Наук. керівник – д.філол.н., професор кафедри англійської філології та перекладу

Громко Т. В.

Перекладачі – неоспівані герої будь-якого суспільства. Ці працьовиті люди гарантують, що людина з однієї частини світу може зрозуміти іншу людину з абсолютно іншої культури. У цій статті ми розповімо про деяких відомих перекладачів з різних галузей та їхній значний внесок у суспільство завдяки своїй перекладацькій діяльності. Вони потрапили до нашого списку 10 найвідоміших перекладачів завдяки своїй відданості мовам і здатності давати нове життя книгам, які інакше залишилися б замкненими в бібліотеках або захованими у сховищах. За винятком рідкісних випадків, таких як білінгви, які вільно володіють кількома мовами, потреба в професійних перекладацьких послугах є дуже важливою в нашому сучасному суспільстві. Це особливо актуально, якщо ви плануєте подорожувати за кордон або вести бізнес з людьми, які не розмовляють вашою рідною мовою. На щастя, у світі є багато небайдужих людей, які готові присвятити свій вільний час тому, щоб зробити життя інших людей трохи простішим.